

Euroopa Liiduga ühinemise mõjud Eesti majandusele

Vahur Made
Ajaloodoktor
Eesti Diplomaatide Kooli asedirektor

Kaasaautor
Liis Jaansalu
Euroopa Õpingute magister

Eesti majandus orienteerus 1990. aastate alguses kiiresti endise Nõukogude Liidu turult ümber Euroopa turule. 2002. aastal oli Euroopa Liidu riikide osatähtsus Eesti ekspordis ligi 70 protsenti ning impordis ligi 60 protsenti. See tähendab, et Euroopa Liidu majandusliku edukuse ja majandusregulatsioonide mõju Eestile on väga suur sõltumata sellest, kas me ühineme Euroopa Liiduga või mitte. Ilmekalt iseloomustas 2002. aasta suvel Euroopa turu tähtsust Eesti majandusele Narva Kreenholmi tehaste juht Meelis Virkebau. "Kreenholmi müüb ELi turule ca 58% kogu müügist... Euroopa Liidu turu kaotus oleks 4800 töötajaga Kreenholmile katastroof, mis arvatavasti lõppeks pankrotiga. ELis elab 375 miljonit inimest, keskmiselt väga kõrge ostujõuga ja alternatiivi tänases maailmas sellele turule pole," kirjutas Virkebau ajalehes Narvskaja Nedelja (06.07.2002). Samas on ilmne, et Euroopa Liiduga ühinemisel on nii majanduslikke plusse kui ka miinuseid, mis vajavad üksikasjalikumalt lahtirääkimist.

Liitumise majanduslikud kasud ja varjuküljed

Kindlalt positiivse poole peal väärib märkimist eelkõige oodatav rahaline toetus ELilt. On selge, et Eesti hakkab kuuluma ELi eelarvest puhastulu saavate liikmesriikide hulka ning lähiaastatel peaks Eesti netotulu arvestuslikult ületama 3 miljardi krooni piiri. Liikmelisusega kaasneb ka suurem majanduslik stabiilsus ja usaldusväärus, mis peaks suurendama investeringuid meie majandusse ja looma uusi töökohti. Monopolide vastu suunatud konkurentsipoliitika võib kaasa tuua mõnede teenuste (side, lennutransport) hinnalanguse. Liitumise võimalikud negatiivsed mõjud seostuvad eelkõige EL seadusandlusest ehk *acquis*'st tulene-

vate nõuete täitmisega põllumajandus-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitika osas, kuivõrd need toovad kandidaatriikide jaoks kaasa olulised lisakulud. Vastavaid kulusid kannavad nii valitsus kui ka erasektor, ehkki Euroopa Liidu toetused aitavad kulusid kokku hoida. Lisaks suundub liitumise järel meie kaubandus veelgi rohkem Euroopa Liitu, kuid osadelt sealt sissetoovatel kaupadel kaovad subsiidiumid. Siiski tuleb Euroopa Liidu normidega seonduvate investeerimisvajaduste puhul märkida, et nende mõju riigi majandusele ja ettevõtetele pole sugugi üheselt negatiivne. Suures osas on investeringud vältimatud ning näiteks toiduainetetööstuse investeringutest kaetakse kuni 75% ulatuses Euroopa Liidu SAPARDi programmi toetustest.

Juba praegu on mitmed Eesti ettevõtted suutnud

ANALÜÜS:

Euroopa Liidu turul toidukaupade müümine eeldab suuri investeringuid hoonetesse, masinatesse ja seadmetesse, mida pole aga võimalik kohe hinnatõusu kaudu tagasi saada... Analüüsi tulemused näitavad, et piimatööstuses on juba vajalikud investeringud tehtud ja 20 ettevõtet on EL poolt tunnustatud... Vastavalt töötajate enda arvamustele tuleb euronõuete täitmiseks lihatööstuses investeerida veel 496 miljoni krooni. Tõenäoliselt lähiajal saavad esimesed kaks ettevõtet kätte ka eurotunnistuse ja ainuüksi nemad on võimelised ümber töötlemise kogu Eestis toodetava liha. Kalatööstuses vastab praegu nn. euronõuetele juba 27 tootmisüksust, seega on selles allharus juba suur osa vajalikke investeringuid tootmise nõuetele vastavusse viimiseks ära tehtud. Siiski vajatakse ca 100 miljoni ulatuses investeringuid ka kalatööstuses edasiseks EL nõuetele vastavuse saavutamiseks.

*Uurimus "Eesti põllumajandustoodete hinnaprognosid liitumise eelseks ja -järgseks perioodiks" (mai 2002), mille autorid on Tartu Ülikooli professor **Urmas Varblane** (töörühma juht) ning **Rena Selliov**, **Heili Riik** ja **Dorel Tamm** Tartu Ülikooli majandusteaduskonnast.*

Euroopa Liidu abiprogramme sedavõrd ära kasutada, et kindlustada oma toodangule ligipääs ELi turgudele. Näiteks 2001. aastal ekspordisid Eesti piimatööstused Euroopa Liitu oma toodangut 500 miljoni krooni eest, 2002. aastaks prognoositakse aga koguni 750 miljoni krooni suurust ekspordi. Piimatoodete ekspordikogused on kasvanud aga veelgi kiiremini, sest rahanumbreid surub alla hindade madalseis Euroopa turul. Näiteks Eesti üks suurim piimakombinaat E-Piim prognoosib 2002. aastaks 400 miljoni kroonist käivet, millest 330

miljonit krooni annab eksport ELi. Teise suurema tootja Põlva Piima juhi Aivar Häelmi sõnul on Eesti piimaturu sõltuvus ELi ekspordist muutunud juba nii suureks, et Eestis liiguvad piima kokkuostuhinnad sama kõverat pidi, mis ELis (Äripäev 23.05.2002).

Eurointegatsioon suurendab investeringuid

Euroopa Liiduga ühinemine on üks kesksemaid tegureid Eesti usaldusväarsuse kasvus, mis peegeldub riigi reitingus. Rahvusvaheline reitinguagentuur Fitch tõstis 2001. aasta augustis Eesti riigireitingu tasemele A-, mis näitab kõrget krediidiusaldust. Agentuur põhjendas reitingu tõstmist muuhulgas Eesti ja Euroopa Liidu vaheliste ühinemisläbirääkimiste edukusega. Muide, 2002. aasta oktoobris Iirimaa Nizza lepingu suhtes toimunud rahvahääletuse eel teatas Fitch, et kui lepingu vastaste ülekaal ähvardab laienemist edasi lükata, kaalub ta kõigi ELi pürgivate riikide, sh Eesti, riigireitingu alandamist.

Otseselt tähendab suurem usaldusväarsus odavat raha, mis hõlbustab investeringuid nii kodu- kui välismaistel ettevõtetel. Mis puutub välisinvesteeringutesse, siis 2001. aastal tuli 80% Eestisse tehtud otsestest välisinvesteeringutest Eesti Panga andmetel Euroopa Liidust.

Euroopa Liiduga ühinemine on väga oluline välisinvesteeringute seisukohast. Investeeringuspanga Trigon Capital juhatase esimehe Joakim Heleniuse sõnul on kindlustusfirmadel, pensionifondidel ja muudel kinnisvarasse investeeritavatel institutsioonidel peal ranged piirangud, millistesse riikidesse kui palju tohib raha paigutada. "Nad saavad EList väljapoole investeerida vähe," ütles Helenius Äripäevas (07.05.2002). Arco Investeeringute juhatase liige Veljo Kuusk on öelnud, et pärast ELiga liitumist muutub sinne risk väiksemaks, mistõttu investeerimisel rahuldutakse väiksema tulususega. Ehkki eeltoodud kommentaaridega on peetud silmas kinnisvaraturgu, võib samu põhimõtteid laiendada kogu majandusele. Investeeringuspanga Suprema Securities juhatase liikme Sten Sumbergi sõnul on Eesti praegu idablokiriiik, mistõttu ettevõtete hindades on kõrgema riski tõttu ka "soolasem diskontomäär."

Veel ühe investeringuid soodustava momendina on ettevõtjad märkinud bürokraatia vähenemist kaupade väljaveol pärast Euroopa Liiduga ühinemist. Näiteks Rootsi eestlane Peeter Hunt loodab talle kuuluva ja üle 200 miljoni kroonise käibega AS Wendre müüki laiendada ekspordi suurendamisega Euroopa Liitu. Eesti Euroopa Liiduga ühinemisel lihtsustub kodutekstiili eksport, põhjendas Hunt.

Nii maksumaksjate kui ettevõtjate vaatevinklist on üheks eurointegatsiooniga seonduvaks plussiks pikaajaline majanduslik planeerimine. Eesti valitsus kiitis 2001. aastal heaks liitumiseelse majandusprogrammi aastani 2005. Lisaks valmis 2002. aasta kevadel rahandusministeeriumis Riiklik arengukava, kus on kirjas kõik riigile prioriteetsed investeringud. Eesti esimene strateegiline arengukava koostati neljaks aastaks, Euroopa Liidu liikmesriigid koostavad oma arengukavad 7 aastaks.

Liitumise makromajanduslikud mõjud ELi vaesemates liikmesriikides

Kuna liitumisega kaasnevad mõjud on mitmekeelsed ning võivad oluliselt varieeruda, pakuvad Eesti liitumise mõjude prognoosimisel kahtlemata huvi ELi vaesemad liikmesriigid Iirimaa, Portugal, Kreeka ja Hispaania. Liitumise ajal ulatus nende

Rahandusminister
Harri Õunapuu
Riiklikust arengukavast:

Täna esitletav mahukas dokument "Eesti riiklik arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide vahendite kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2003-2006"

kaardistab mitmetahuliselt Eesti sotsiaalmajanduslikku hetkeseisu, ja osutab prioriteetsetele valdkondadele, mille edasiarendamist peame lähiaastatel esmajärguliseks.

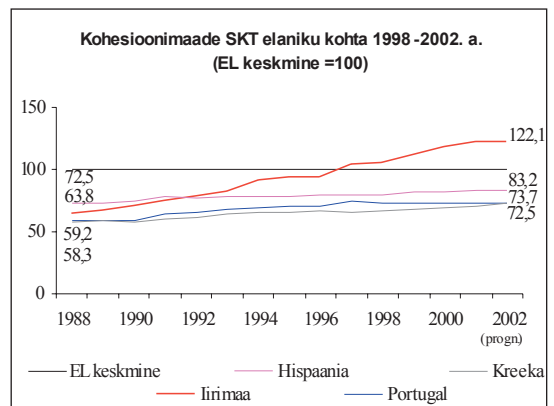
Kuigi täna esitletava riikliku arengukava väljatöötamine ja olemasolu on üks eeldus Euroopa Liidult liitumisjärgsete toetuste saamiseks, rõhutasin, et eeskätt vajame selliseid pikemaajalisi visioone oma riigi hetkeseisust, tulevikust ja prioriteetidest meie ise. Laps võib elada tänast päeva nautides homsele mõtlemata, riik peab oskama vaadata oma arengus ja unistustes kaugele ette.

Ettekanne Euroopa Liidu struktuurifondid Eesti riigieelarve lisana aastani 2006 Rahandusministeeriumi infopäeval 8. mail 2002.

riikide SKT elaniku kohta vastavalt vaid 54%, 55%, 62% ja 71%-ni ELi keskmisest.

Kõigi nende riikide tulutase elaniku kohta on liitumise järgselt EL keskmisele lähenenud. Nii oli 2000. a. Kreekas SKT elaniku kohta ligikaudu 69%, Portugalis 74%, Hispaanias 83% ning Iirimaa koguni 119% ELi keskmisest. 2002.a. peaksid need näitajad Euroopa Komisjoni prognooside kohaselt veelgi tõusma, jõudes Kreeka ja Iirimaa puhul vastavalt 73% ja 122%-ni.

Suur vahe Iirimaa ja Kreeka arengu vahel näitab, et vaesemate riikide majandusarengu kiirus ja tingimused sõltuvad olulisel määral nende oskusest EList tulevaid positiivseid impulsse enda kasuks maksimaalselt ära kasutada.

Liitumiseelne majandusprogramm (Pre-accession Economic Programme, PEP) – Eesti ja EL vaheline keskne majanduspoliitikat käsitlev dokument, mis sisaldab makromajanduslikku prognoosi ning fikseerib Eesti üldised majanduspoliitika kvantitatiivsed eesmärgid, kavandatavad majanduspoliitilised instrumentid ja struktuursed reformid kuni aastani 2005. Valitsus kinnitas Eesti liitumiseelse programmi heaks 2001. a. aprillis ning sarnase dokumendi on esitanud Euroopa Komisjonile ka teised kandidaatriigid.

KIE RIIGID: PIKEMAJALIST MAJANDUSKASVU SOOSIVAD TEGURID (1)

	Maanteed km-tes 1999. a. (10 000 el. kohta)	Raudtee- võrgustik 1999. a. (1000 km ² kohta)	Mobiil- telefoni kasutajate arv 1999.a. (100 el. kohta)	Personaal- arvutite arv 1999.a. (100 el. kohta)	Interneti host'ide arv 1999. a. (100 el. kohta)	T & A kulutused 1996. a. (% SKT-st)
Bulgaaria	3,95	39	4,3	2,7	0,2	0,57
Tšehhi Vabariik	4,84	120	18,9	10,7	1,2	1,11
Eesti	6,01	21	26,8	13,5	2,1	0,57
Ungari	4,82	83	16,1	7,4	1,2	0,68
Läti	-	37	11,2	8,2	0,8	0,48
Leedu	11,27	38	9,0	5,9	0,4	0,70
Poola	0,69	73	10,2	6,2	0,4	0,77
Rumeenia	0,50	46	6,2	2,7	0,2	0,72
Slovakkia	5,47	75	17,0	7,4	0,5	1,05
Sloveenia	20,09	59	8,2	25,3	1,2	1,46
EL-15	13,22	-	39,1	24,8	2,3	1,80

Allikas: Maailmapank, 2001; Eurostat, 2001

KIE RIIGID: PIKEMAJALIST MAJANDUSKASVU SOOSIVAD TEGURID (2)

	Elanike haridustase 2000. a.		Eksport 1999.a. (% SKT-st)	Import 1999.a. (% SKT-st)	Kumulatiivsed välismaised otseinvesteeringud 1991.-1999. a. (% SKT-st)
	Kesk- haridusega el. Osakaal	Kõrg- haridusega el. osakaal			
Bulgaaria	51	19	44,1	51,9	18,5
Tšehhi Vabariik	75	12	62,7	63,9	29,4
Eesti	58	29	76,9	82,6	33,2
Ungari	59	14	52,6	55,0	37,5
Läti	68	19	46,7	57,6	35,2
Leedu	45	44	39,8	50,1	19,6
Poola	71	12	28,4	33,6	12,8
Rumeenia	64	10	30,1	34,6	15,9
Slovakkia	75	11	64,8	69,9	10,2
Sloveenia	61	16	55,7	58,4	6,3
EL-15	43	22	34,6	33,2	15,2

Allikad: Eurostat, 2001, Euroopa Komisjon, 2002, Maailmapank 2001

Millega võib vaesemate liikmesriikide majandusarengu erinevusi seletada?

Maailmapanga 2001. aasta uurimus osutas, et 1980. aastast on SKT kasv nii Iirimaa, Portugalis, Kreekas kui Hispaanias toimunud peamiselt tööjõu tootlikkuse kasvu arvelt. Tootlikkuse tõusu põhjuseid analüüsid ilmnas ootuspäraselt, et vaadeldud perioodil oli kõigis kohesioonimaades (v.a Kreeka) erainvesteeringute tase ELi keskmisest kõrgem, samuti seletas tootluse tõusu kõigi nelja riigi elanikkonna haridustaseme kasv ELi keskmisega võrreldes. Kreeka teistest kehvemad näitajad mõlemas vallas langesid seejuures kokku riigi üldiselt viletsamate majandustulemustega.

majanduskasvu baasi teatud määral tugevdanud, jättes neile ühtlasi rohkem vabu ressursse muude valdkondade arendamiseks. Igatahes väärrib toonitamist, et Euroopa Liit on pärast Teist maailmasõda ainus piirkond, kus vahed rikkamate ja vaesemate riikide vahel on vähenenud.

Eesti valmisolek majandus-integratsiooni hüvedest osa saada

Mil määral on Eestis tänaseks täidetud integratsiooni ja liitumisprotsesside positiivsest mõjust osa saamiseks vajalikud tingimused?

Käsitledes üksikhaaval tootlikkust mõjutavate tegurite olukorda KIE riikides ja Eestis, ilmneb, et transpordi

Kohesioonidemaadest kõige edukamal Iirimaa oli struktuurifondide abi kõrval olulise tähtsusega teadmiste ja tehnoloogia rahvusvaheline levimine kaubanduse ja otseinvesteeringute kaudu ehk nn. *tehnoloogia siire*. (Iirimaa majanduspoliitika ja -arengu kohta vt lähemalt eraldi teabelehte Iirimaa kogemusest ELis).

Mis puutub EL toetuste (struktuuriabi) mõjusse kohesioonimaade majandusarengule, siis on Euroopa Komisjon ja mitmed teised uuringud pikemat aega toonitanud, et ELi regionaalpoliitika on andnud üle Euroopa elanike sissetulekute ühtlustamisel olulise positiivse panuse. Näiteks viidatakse 2001. aasta algul avaldatud raportis ELi majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta, et Kreeka, Portugali, Iirimaa ja Hispaania majanduskasv oli 1990. aastatel struktuuriabi tõttu tõenäoliselt vastavalt 9,9%, 8,5%, 3,7% ja 3,1% suurem kui ilma EL toetuseta. Samas on leitud, et struktuuriabi pole mitmete regioonide puhul sissetulekute kasvu taganud. Seetõttu saab üheselt väita vaid seda, et EL struktuuriabi on tõepoolest vaesemate riikide ja regioonide pikaajalise

Kohesioonimaad – ELi liikmesriikide grupp, millesse kuuluvad Iirimaa, Kreeka, Portugal ja Hispaania. Grupp on nimetuse saanud ELi Ühtekuuluvusfondi (ingl. k. - *Cohesion Fund*) järgi, millest nad eraldi abi saavad, kuna kõigi nende SKT elaniku kohta on alla 90% EL keskmisest. Grupist on lahkumas Iirimaa, mille SKT on järsult tõusnud.

Tehnoloogia siire (ingl. k. *technological spillover*) – termin majandusteadusest, mis tähistab kõrgema tootlusega tehnoloogia kasutuselevõtmist vähearenenud riikides nende majandust mõjutavate välistegurite (eelkõige impordi ja välisinvesteeringute) mõjul.

KIE riigid – Kesk- ja Ida-Euroopa riigid

Euroopa Komisjoni prognoos Ida-Euroopa riikide jõudmisest 75% tasemele ELi sissetulekutest on järgmine:

Riik	Aasta, millal jõutakse 75%-ni Euroopa Liidu keskmisest sissetulekutasemest
Bulgaaria	2032
Küpros	-
Tshehhi	2016
Eesti	2020
Ungari	2012
Leedu	2028
Läti	2032
Malta	2031
Poola	2034
Rumeenia	2035
Slovakkia	2021
Sloveenia	2002
Türgi	2033

infrastruktuuri osas on Eesti nii ELi keskmisest kui ka mitmetest teistest kandidaatriikidest maas, samas on Eesti eeliseks head tulemused telekommunikatsiooni vallas.

Inimkapitali arengu osas näib olevat Eesti majanduse kindlaks trumbiks eestlaste kõrge haridustase. Väliskaubanduse osatähtsuse ja välisinvesteeringute mahu ehk tehnoloogilise siirde allikate osas on Eesti nii EL kui kandidaatriikidega võrreldes selgelt esirinnas. Eesti mahajäämus ilmneb aga teadus- ja arendustegevusele tehtavate kulutuste puhul – selles osas oli ja on Eesti maas ka enamuses teistest kandidaatriikidest. Olukorra muudab veelgi halvemaks asjaolu, et viimaste aastate jooksul on Eesti teadus- ja arendustegevuses rakendatavate inimeste arv oluliselt kahanenud. Suurel määral on vähenenud uurimis- ja arendustöö riiklikus sektoris ja äriettevõtetes, mistõttu tekib kahtlus, kas Eesti ettevõtlussektor on suuteline uusi tehnoloogialahendusi vastu võtma.

Töõjõu- või teadusmahukus

Kaubandussuhetes ELi liikmesriikidega on Eesti suhteliseks eeliseks odav töõjõud. See annab meile lühiajalises perspektiivis küll võimaluse majanduskasvuks ning elatustaseme tõusuks. Pikemas perspektiivis on aga majanduskasvu väljavaated ressursi- ja töõjõumahukates majandussektorites madalad. Seega, kui Eesti ka Euroopa Liidus paneb suurima panuse eelkõige oma odavale töõjõule, võib meie mahajäämus euroliidu arenenud riikidest veelgi suurenedada. Arvestades vajadust taolisi arenguid vältida, on sageli rõhutatud teadus- ja arendustegevuse tähtsust kõrgeltarenenud riikidele järelejäõudmist taotlevate majanduste jaoks. Ka välisinvesteeringute mahu kasv ei too automaatselt kaasa majanduskasvu. Eestil on vaja, et välisinvesteeringutega kaasneks teadus- ja töõmahukate sektorite areng, mille pakutavate toodete ja teenustega oleks võimalik konkureerida Euroopa Liidu turul. Lootust edukaks teadusmahukaks arenguks annavad Eesti suhteliselt suured investeeringud infotehnoloogiasse (näiteks ID-kaart, e-valitsus) ja meie ettevõtetete edukas raha- taotlemine innovatsiooniliste lahenduste ergutamiseks mõeldud Euroopa Liidu viiendast Teadus- ja arengukoostöö raamprogrammist.

Prognoosid Eesti majandusarengu kohta ELiga liitumisel

Eesti majandusteadlased ja analüütikud suhtuvad Eesti majanduse arengusse Euroopa Liiduga ühine- misel üldiselt optimistlikult. Euroopa Liidu teabe- keskus küsis 2001. aasta juunis üheksalt juhtivalt Eesti majandusanalüütikult, millisenä näevad ne- mad Eesti arengut aastani 2010. Prognoosi koha- selt kasvab Eesti majandus tänu EL abiprogram- midele ja suurenevatele välisinvesteeringutele kiiremini juhul, kui Eesti ühineb Euroopa Liiduga. Seejuures põhjustab kiirem majanduskasv ka suure- ma palga- ja pensionitõusu. Analüütikute prog-

noosi kohaselt on Eesti keskmine sisemajanduse kogutoodangu (SKT) reaalkasv aastatel 2005 kuni 2010 5,8 protsenti aastas kui Eesti ühineb Euroopa Liiduga ning 4,1 protsenti kui Eesti ei ühine.

Küsitlusele vastasid: Jüri Sepp (Tartu Ülikool), Alari Purju (Tallinna Tehnikaülikool), Teet Rajasalu (TTÜ Eesti Majanduse Instituut), Maris Lauri (Hansa- pank), Sven Kuning (Ühispank), Anne Karik-Uus- talu (Sampo Pank), Sünne Püss (Eesti Pank), Andrus Säälik (rahandusministeerium), Ruta Eier (majandusministeerium).

Eelnimetatud analüütikute keskmised prognoosid aastaks 2010 olid järgmised:

	Keskmine palk (kroonides)	Töõtuse määr (%)	Pensionide osa majandusest (%)
Ühineme ELiga	11600	10	9,4
EL ühine ELiga	10200	11,8	7,6

Erinevaid majanduskasvu soodustavaid tegureid ning liitumist arvesse võttes on majandusteadla- sed esitanud mitmeid ligikaudseid prognoose ka selle kohta, milliseks kandidaatriikide majandus- kasv ja ning järelejäõudmine ELile võiks pikemas perspektiivis kujuneda. Lihtsamates käsitlustes on seejuures lähtutud KIE ja EL riikide majandus- kasvude võimalikust vahest ning selle põhjal arv- tatud välja, kui kiiresti eri riikide SKT elaniku kohta EL keskmisele võiks lähenedada.

PROGNOOS:

Kui kiirelt saavutab Eesti ELi keskmise majandustaseme?

Teet Rajasalu

Tallinna Tehnikaülikooli vanemteadur

Eestil kulub sisemajanduse kogutoodangus ühe elaniku kohta ELi 75% taseme saavutamiseks 38 aastat ning EL keskmise tasemeni jõudmiseks 53 aastat.

Martti Randveer

Eesti Panga analüütik

Tulevikus peaks Eesti majanduslik jõukus ELile sam- haaval järele jõudma. Eeldusel, et valitsuse tarbimist kärbitakse ning säilitatakse investeeringute kõrge tase (ligikaudu 30% SKT-st), tuleks kõne alla EL keskmise saavutamine 30-40 aastaga.

Jaanus Raim ja Erik Terk

Eesti Tuleviku-uuringute Instituut

Kui Eesti ei peaks lähemate aastate jooksul Euroopa Liiduga liituma tõuseks Eesti suhteline sissetulekute tase 2010. aastaks 42 protsendini ELi keskmisest. Euroopa Liiduga ühinemise korral oleks meie suhtelise sissetuleku kasv majanduse fundamentaalnäitajate ühildumise tõttu tunduvalt kiirem ja me jõuaksime aastaks 2010 49 protsendini ELi sissetulekute keskmisest.

Eesti ja ELi hinna- ja palgataseme ühtlustumine: põhjused ja võimalik kiirus. Tallinn 2001, lk 52.

Euroopa Liidu Infosekretariaat

Riigikantsleji, Stenbocki maja, Rahukohtu 3, 15161 Tallinn, Eesti
tel +372 693 5950 e-post elis@rk.ee
faks +372 693 5957 <http://www.elis.ee>

